

גינה ויער

Volume 1, Issue 41

יולי 2011 July

תוכן עניינים - 41

- 1 שלום רב
- 1 למוחרקה בעקבות אבטיח אליהו
- 2 לגדל אבטיח בגינה
- 2 להכין קרטיב אבטיח עם ילדים

אין כמוהו קר ומרענן...

למוחרקה בעקבות אבטיח אליהו - האגדה מספרת כי אחרי השחיטה בקישון ברח אליהו למדבר והסתתר שם מאיזבל. מאחר שהיה צמא ולא מצא מים, הכה באבן עגולה גדולה ומצא בתוכה מים. יש בסיס לאגדה אבל הוא לא מוצק: לפעמים מוצאים מים בתוך אבטיח אליהו. אבטיח אליהו הוא אבן גיר שמרצה חלול. לתוך המרכז הזה גדלים גבישים של קוארץ או של קלציט (הגידול נעשה מבחוץ - פנימה). ברוב המקרים, הגידול אינו ממלא את כל החור ואז יש חלל באמצע האבן, לפעמים יש בחלל הזה מים.

כדורי אליהו ניתן למצוא, כמעט בכל הארץ בשכבות מתקופת האאוקן (גיר או קירטון) או בערוצי נחלים (בעיקר בנגב). גם ברוכסי הר הכרמל מצויות פה ושם אבנים מעוגלות. בעקבות אבטיחי אליהו נבקר במנזר הכרמליתים השוכן במוחרקה: נוסעים צפונה בכביש 672, חולפים על פני מוכרי פיתה דרוזית עם לבנה ופונים בפאתי הכפר דלית אל כרמל מזרחה, על פי השילוט, למנזר המוחרקה. הכביש צר ומתפתל, והוא חולף בין חורשות אורנים ויער אלון מצוי.

שלום רב,

אבטיח
מילים: שמואל בס
לחן: עממי
אבטיח, אבטיח
לא על עץ ולא על שיח;
על הארץ הוא גדל
גם בשמש גם בצל.

אבטיח - פרי נחמד
ומלא הוא מיץ ולשד,
נחתכהו ונאכל
פלת, פלח - וחסל.

הקיץ הגיע ואיתו האבטיחים אדומים, מתוקים ונוטפי עיס.

בעקבות אבטיחי אליהו נבקר במנזר הכרמליתים שבמוחרקה, נגדל אבטיח בגינה ונכין עם ילדים קרטיב אבטיחים.

שלכם,

ענת

אתר אינטרנט: www.madmony.co.il
דואר אלקטרוני: Anat@Madmony.co.il

continued on page 2

של מים. נבטים ראשונים יצאו אחר 10 ימים. הזמן עד להבשלת הפרי כחצי שנה.

לא על עץ ולא על שיח...

להכין קרטיב אבטיח עם ילדים – בקיץ נפלא להכין עם ילדים ממתק אבטיח מתוק, קר וכמעט ללא תוספת סוכר.

חומרים: מיכלים לקרטיב בגודל 100 מ"ל, רבע אבטיח גדול וכפית סוכר מומסת במעט מים חמים (סירופ סוכר). אופן ההכנה: שמים פלחים קלופים מאבטיח ללא גרעינים בקערה של מעבד מזון. מערבלים והופכים למחית אחידה. בסוף התהליך יתקבלו כשתיים וחצי כוסות מחית אליהם מוסיפים 1 כפית סירופ סוכר (או לפי הטעם). יוצקים למכלים, נועצים מקל ומקפאים לפחות יום.

למבוגרים: ניתן להוסיף למחית כף וודקה לפני ההקפאה. ואפשר לאכול סתם אבטיח עם גבינה בולגרית...

מי שרוצה לראות איך נראה אליהו הנביא לא צריך להמתין ער בליל הסדר. בחצר המנזר מוצב פסלו של אליהו בשעת ניפוץ גולגולותיהם של נביאי בעל למיניהם, בידו חרב אימתנית ותחת רגלו ראש ערוף. סביב הפסל הלוחמני רחבה מרוצפת וגינת קקטוסים וסוקולנטים נעימה. יש גם ספסלים למרגוע, וכנסיה צנועה נטולת איקונות. מחנות המזכרות הקטנה ניתן לעלות לתצפית נהדרת לעמק יזרעאל המפוספס בחלקות חקלאיות. בימים בהירים אפשר לראות את הר תבור, נצרת, הגלבוע ואפילו החרמון. על פי המסורת זהו המקום בו התרחש העימות בין אליהו לנביאי הבעל, המנזר נבנה בשנת 1883 על שרידי מנזר ביזנטי.

במנזר שוכנים לסירוגין שנים או שלשה נזירים, המתחלפים כל מספר שנים. אין קו טלפון ואין חשמל, זמזום גנראטור נשמע תמיד ברקע. שעות הפתיחה של המנזר 8:00-12:30, 14:30-16:30, בתשלום. אם יתמזל מזלכם תוכלו למצוא בסביבה אבטיחי אליהו...

האם זה אכן אבטיח?

לגדל אבטיח בגינה – מוצאו של האבטיח (*Citrullus lanatus*) השייך למשפחת הדלועיים באפריקה המשוונית והדרומית. הוא תואר לראשונה על ידי חוקר הארצות דיוויד ליווינגסטון במדבר קאלאהרי (אכן כר, למרות שהוא אוגר בפירותיו כמויות גדולות של מים). כבר בעת העתיקה היה האבטיח נפוץ כגידול תרבותי בארצות הים התיכון, והוא נזכר במקרא פעם אחת: "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשאים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים" (במדבר, י"א, ה).

גידול אבטיח בגינה אינו דורש עבודה מרובה, אך התוצאה אינה בהכרח מבטיחה. קחו בחשבון שטעם האבטיחים שיגדלו בגינתכם לא יהיה מתוק כמו אבטיח הנמכר בחנויות או בשוק. סביר להניח שטעמו יהיה שכשל קישוא לא מבושל, אבל הוא יגרום לכם להרבה שביעות רצון ויעשה אתכם מאושרים מעמל כפיכם.

לשם גידול אבטיח יש צורך בשטח נרחב אפשר באדנית על אדן החלון או בחלקה בגינה במקום שטוף שמש. את הזרעים לוקחים מאבטיח "בעל גרעינים". חופרים גומות קטנות בעומק של 2.5 ס"מ וזורעים. משקים בכמות נדיבה